

Vajon tudja-e ma valaki, hogy milyen játék az „angol rugósdí”? Bizony, bizony a jó öreg futball, nem is lánykori, hanem inkább kislánykori neve, még abból az időből, sőt talán még azelőttől, amikor Vörösmarty Mihály Shakespeare *Lear királyát* fordítva magyarra, az 1. felvonás 4. színében értetlenül nézte a *football-player* szót, így nemes egyszerűséggel a süvölvényt tette a helyére. Mert hát akkoriban még nem létezett sem a labdarúgás, sem a futball, sem a foci szavunk.

Hogy miért emlegettem fel mindezt?

Azért, mert vannak mondatok, gondolatok, amelyek berögzülnek az ember agyába, s egyszerűen nem hagyják magukat kipiszkálni onnan.

Nem, az „angol rugósdí” nem ebbe a kategóriába tartozik, a kipiszkálhatatlan gondolat úgy szól, hogy: „*egy verseny, legyen az akár sportverseny, olyan, mint egy művészeti alkotás*”. Hogy miért? Mert egy művészeti alkotás a technikán és a munkán kívül inspirációt is igényel, az inspiráció pedig mindig más formák felfedezéséhez vezet.

És itt kimondtam azt a kulcsszót, ami mondandóm egyik lényege: az inspiráció. Mondjuk bár sugallatnak, ihletnek, készítésnek, a kreativitással járó alkotókészség révén innovációt, azaz szakmai fejlesztést, vagy gyakorlatban is megvalósuló újításokat eredményez.

Úgy vélem, a Magyar Sportújságírók Szövetsége fölöttébb ihletetten járt el, amikor a jelenlegi vezetése alig egy évvel megválasztása után, programjába emelte azt a nyitást, amelynek eredményeképpen, mi, külhoni magyar sportújságírók az MSÚSZ nagy múltú, szakmaiságában általunk mindig is nagyra becsült közösségének tagjai lehetünk.

Mert az MSÚSZ legutóbbi tisztújító kongresszusa Szöllösi György vezetésével számtalan, a gyakorlatban is megvalósuló újítást eredményezett, többek között tavaly Tápíószentmártonban elfogadva azt az alapszabály-módosítást is, mely lehetővé tette, hogy azon határon túli magyar sportújságírók, akik tagjai hazájuk újságíró szervezetének, ha kéri, automatikusan az MSÚSZ tagjai lehessenek. Tudom, ez, az utóbbi időben több fórumon, többször is elhangzott, de mi, határon túli sportújságírók, nem győzzük elégszer elismételni mennyire fontos számunkra ez a felénk nyújtott testvéri jobb.

Tisztelt kongresszus! Higgyék el nekem, mindezt az őszinte nagybecsülés mondatja velem azért, hogy végre nemcsak beszélnek rólunk, külhoniakról, hanem tesznek is értünk.

Felvállalva a Kárpát-medencei magyar sportújságírás felelős és következetes támogatását, ennek a cselekvésnek állott az élére az MSÚSZ, s ehhez intézményesített keretet azok az együttműködési szándéknyilatkozatok nyújtanak, amelyeket az MSÚSZ a külhoni magyar újságíró szervezetekkel ír, írt alá. Ez a folyamat tavaly a Magyar Újságírók Romániai Egyesületével aláírt együttműködési szándéknyilatkozattal kezdődött, idén pedig a vajdasági meg a kárpátaljai egyesületekkel folytatódik.

Az együttműködés alapját olyan közös célok képezik, mint a sajtószabadság mellett való következetes és határozott kiállás, a nyilvánosságot korlátozó bármilyen törekvés, és a nyilvánossággal való mindennemű visszaélés elleni határozott fellépés. Mert számunkra is fontos a szabad újságírás és pluralista média, a sokoldalú, tárgyilagos és idejében történő tájékoztatás, a hivatás autonómiája és az újságírók függetlensége. Az együttműködés továbbá lehetővé teszi a közös fellépést a politikai megkülönböztetések ellen, valamint az újságíró etikáról szóló 1003/93-as EU ajánlás és az Európai Unió Alapjogi Chartája alapján, a szándéknyilatkozatok megerősítik, hogy mind az MSÚSZ, mind a társszervezetek egyik legfontosabb célkitűzésüknek tartják az újságírók jogainak és méltóságának védelmét, következetesen őrzik a magyar újságírás és magyar sportújságírás erkölcsi tisztaságát, ápolják hagyományait, és saját hatáskörben felelősséget vállalnak az újságírás színvonaláért.

Ez a törekvés egyébként eddig is szerepelt az MSÚSZ programjában, de, hogy mennyire égetően szükség van erre a gyakorlatban, és hogy mennyire aktuális, ezt talán, mi, külhoni újságírók érezzük igazán.

Ennek hosszabb bizonygatása helyett, engedjenek meg nekem egy avatott erdélyi elemző tollából származó idézetet: „Tapasztalhatjuk, hogy lapjaink és folyóirataink lebecsülik a sportújságírást (kevés kivételt illet meg a tisztelet), szükséges rossznak tekintik, amolyan olvasó- fogónak, de helyet csak akkor szorítanak a sportnak, ha éppen nincs kéznél más, „fontosabb” anyag. A szerkesztők megfélemeznek arról, hogy nem valami divatos hóbortról, hobbyról van szó, hogy a sport kihegyezetten szállítja a lehetőséget az ifjúság erkölcsi, állampolgári nevelésre, amihez pozitív példák egész sorával szolgál. (...) Az újságírók mellékesen írnak a sportról (ehhez ugyanis éppúgy, mint a színházhoz, verselemzéshez, lepkegyűjtéshez, mindenki ért), megmagyarázzák a bajnoki táblázatokat, amit senkinek sem kell megmagyarázni, a román nyelvű sportlap hírei alapján megjegyzéseket fűznek az eseményekhez, amelyeken gyakorta részt sem vesznek. . .

Helyszűke miatt, meg a szakmai hozzáértés hiányában, megmaradnak a regisztrálás szintjén, ami viszont megint csak „utánalövés”, hiszen a sportkedvelők tévéből, rádióból, többnyire már értesültek az adott eseményről.”

Nos, a fenti idézet nem ma íródott, hanem az 1980 évek derekán, de a helyzet – sajnos – azóta sem javult, mi több, csak romlott. Minden elfogultság és rosszmájúság nélkül egy anekdotával szemléltetném a szomorú valóságot, amikor egy sportújságírót azzal bízták meg, hogy telefonon érdeklődjék meg az egyik C-ligás labdarúgó csoport eredményeit. Előre elkészítették számára egy ívlapon a forduló párosítását, a szembenálló csapatok után feltüntették a kettőspontot, mellé csak be kellett írni a végeredményt, s zárójelben még egy-egy kettőspontot, ahova a félidő eredménye kíváncszott. Az egyik találkozó 0:0-s döntetlennel végződött. Sportszerkesztőnk csóválgatta a fejét, de továbbította az ívet főnökének azzal, hogy: „Itt, ejsze baj van, mert a zárójelben nincs feltüntetve eredmény.” A főnök éppen mókás kedvében lehetett, s rászólt az illetőre: „Az már tényleg baj, eridj és érdeklődjél, mi is volt a félidő eredménye.” „Szakemberünk” szó nélkül ment, s telefonon újra megkérdezte, mi a félidő eredménye. Gondolom, még az egészen laikusnak sem kell ehhez kommentár, s bár az eset sem mostanában történt, alapvető gondjaink mai napig megmaradtak. Persze, ez nem azt jelenti, hogy a külhoni sportújságírók soraiban nincsenek kiváló, jól felkészült kollégák – mert hála istennek vannak – de az összkép közelebb van az anekdotabeli állapotokhoz, mint a kevés, de valóban értékes kivételekhez.

Számunkra ezért is fontos, hogy az együttműködési megállapodásokba bekerült az is, hogy a társszervezetek közösen is támogatják azokat a törekvéseket, amelyek képesek javítani a szakma teljesítményén, olyan közös programok kidolgozásával és működtetésével, amelyek lehetővé teszik a külhoni magyar sportújságírás színvonalának felzárkóztatását, első lépésben legalább a magyarországi szintre, hogy nekünk is legyen majd honnan továbblépni. Önök jobban emlékeznek azokra az időkre, amikor az a mondat, hogy a *„középcsatár remekül helyezett büntetőrúgását a kapus a levegőben úszva szögletre öklözte”* még így hangzott el: a *„center brilliánsan plasszírozott penaltiját a goalkeeper bravúros robinzonáddal kiboxolta kornerre”*. Nos, az ehhez hasonló nyelvi mélyrepülésből szeretnénk a külhoni sportújságírás nyelvezetét, de nem csak, – hatékony MSÚSZ segítséggel – azokra a magaslatokra emelni, amelyeket a huszonegyedik századi magyar olvasó határon innen és túl, tőlünk is megkövetel.

Végezetül pedig hadd álmodozzék egy magyarországi szerzővel közösen, aki azt írta: „A jégkorong Mol Liga tökéletes példa a földrajzi-kulturális egység sportbéli manifesztálódására,

a pingpongozók és a birkózók is megvalósították már a maguk nemzetegyesítését az asztal és a szőnyeg mellett azzal, hogy a külföldiakat bekapcsolták a hazai sportági vérkeringésbe. Maradván mégis a gyepen, jómagam szívesen hallanék például a rádióban olyan körkapcsolást, amely nemcsak az NB I-es helyszínekről jelentkezik be, hanem a határon túlról is.”

Hogy ez, egy nem is olyan távoli jövőben már lehetséges lesz-e? Kétségem sincs e felől, mert hiszek az együttműködés esélyében, hiszem, hogy ami ma még esetleg elképzelhetetlen, holnap már valósággá válik.

Hogy mindez ne csak az én hitem maradjon, az mindannyiunk közös feladata és felelőssége. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.